

Verso. Περί ταύτης ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως, καθὼς καὶ περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπαιτουμένων μαρτύρων, βλέπε κυρίως **13**. Ἐκ τοῦ ὅτι τὸ Verso τῆς *ὁμολογίας*, ἐν ᾧ σημειοῦται ὅτι τὸ ἔγγραφον ἀποτελεῖ *ὁμολογία* τοῦ ἀντιῶνι δεσποτάκη (στίχ. 1), εἶναι διὰ τῆς αὐτῆς χειρὸς ἣτις ἔγραψε τὸ κείμενον γεγραμμένη, κρίνω ὅτι συντάκτης ταύτης εἶναι ὁ δανειστής Νικολάκης Γρουπάρης. Πρέπει ἐξ ἄλλου νὰ σημειωθῇ, ὅτι εἷς μόνον μάρτυς ὑπογράφει, ὁ τοῦ στίχου 10. Παρατηρητέον ἐπίσης ὅτι, ἐνῶ τὸ ἔγγραφον ἐν Verso ἀποκαλεῖται *ὁμολογία*, ἐν τῷ κειμένῳ (στίχ. 8) καλεῖται *ἀπόδειξις*. Ἴσως ἡ συγκέντρωσις πλειόνων στοιχείων εἰς τὸ μέλλον νὰ διευκρινίσῃ, ἂν καὶ ποία πραγματικὴ διαφορὰ ὑπῆρχε μεταξὺ ἀποδείξεως, ταυτοσήμου ἴσως τῆς *ὁμολογίας*, ὡς ἀποδείξεως λήψεως χρημάτων, καὶ ρετζιβούτας ἢ ρινσεβούτας, περὶ ὧν βλέπε **28** καὶ **47**.

Τὰ εἰς δάνειον διδόμενα χρήματα συμφωνοῦνται *σίγουρα* τῆς γῆς (στίχ. 5). Περί τῆς ἐννοίας τοῦ ὅρου τούτου βλέπε **13**. Ὁ αὐτὸς ὅρος πλὴν τοῦ **13** καὶ τοῦ παρόντος καὶ ἐν **14**, **20**, **24**, **54**, **55**. Ὁ τόκος ὁρίζεται εἰς 10%. Περί τοῦ τόκου ἐπὶ τουρκοκρατίας βλέπε **21**. Προθεσμία ἐπίσης πρὸς ἀπόδοσιν τοῦ δανείου δὲν ὁρίζεται. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἐν **14**, **18**, **24**, **25**, **54**, **56**.

Ὁ ὅρος *χωρὶς λόγου προφάσεως* (στίχ. 7), ἀφορῶν εἰς τὴν ἀπόδοσιν δανείου, ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ *ἀνευ εὐρησιολογίας ἢ ἀντιλογίας* τῶν δανειστικῶν συμβολαίων τῶν ἐλληνοαιγυπτιακῶν πατύρων. Πρβλ. P. Lond. II, 110, σελ. 208 = MITTEIS, Chrest. 334; P. Tebt. 386, 23; BGU, 1053, 27; P. Strassb., 75, 10; P. MONAC, 3, 6; PSA, 23, 18, περὶ ὧν βλέπε G. A. PETROPULOS, *Parerga Societatis Archaeologicae Atheniensis*, Ἀθῆναι 1939, σχόλιον εἰς 24, στίχ. 18, σελ. 159. Ἐπίσης καὶ **61** καὶ **99** τῆς παρούσης συλλογῆς.

Εἰς τὴν δευτέραν σελίδα δι' ἄλλης χειρὸς σημειοῦται ὅτι ὁ δανειστής ἔλαβε τοὺς τόκους μέχρι τοῦ ἔτους 1800 ἐκ γροσίων 40, ἥτοι τεσσάρων ἐτῶν, ἐν ἔτει δὲ 1803, ἥτοι μετὰ τριετίαν, τοὺς τόκους ταύτης ἐκ γροσίων 30. Καὶ ἡ σημείωσις αὕτη εἶναι δι' ἄλλης χειρὸς γεγραμμένη. Περί τοῦ λόγου δι' ὃν ὑπάρχουν αἱ σημειώσεις αὗται περὶ καταβολῆς τῶν τόκων κλπ. βλέπε **16** καὶ **54**.

- 1 διὰ τὸ παρὸν ὁμολογῶ ἐγὼ ὁ ὑποκάτωθεν γεγραμμένος, καὶ ὁ-
- 2 μολογῶ ὅτι ἔλαβα διὰ χρεῖαν καὶ ἀνάγκην μου παρὰ τοῦ τζελε-
- 3 πῆ νικολάκη εἰς τόσα καλὰ μετρητὰ ρεάλια τὸν ἀριθμὸν ἑκατὸν
- 4 ἥτοι: 100 πρὸς τὰ δέκα ἔντεκα τὸ διάφορον τὸν καθ' ἕκα-
- 5 στον χρόνον *σίγουρα* τῆς γῆς, καὶ ὑπόσχομαι ὁ ἄνωθεν ἀν-
- 6 τώνιος τοῦ μάγγιπα νὰ τοῦ τὰ ἐνεχειρίζω τόσον τὸ κεφάλι ὅσον
- 7 καὶ τὸ διάφορον διχωρὶς λόγου προφάσεως, καὶ διὰ
- 8 τὸ βέβαιον τῆς ἀληθείας γίνεται ἡ παροῦσα ἀπόδειξις.

1796 ὀκτωμβρίου 10

2^α X. 9 ἀντώνης δεσποτάκης ἔλαβα τὰ ἄνωθε(ν)
καὶ ὑπόσκομαι

3^η X. 10 κωνσταντῖνος παλαιὸς μάρτυς
εἰς τὴν 2^{αν} σελίδα

4^η X. 11 1800: ἔλαβα τὰ διάφορα — — — — — γρ. 40 = =

5^η X. 12 1803: ἐτ. ἔλαβα τὰ διάφορα — — — — — γρ. 30 = =

Verso

1^η X. 1 ὁμολογία τοῦ ἀντώνη
2 δεσποτάκη σίγουρα διὰ
3 γρό(σια) : 100 : 1797 : ὀκτω-
μβρίου : 10

60

Ὁμολογία τοῦ Νικολῆ Σφήκα

Χάρτης δίφυλλος

0,210×0,150

μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1796 καὶ 1812

Σίφνος

Ὁ Νικολῆς Σφήκας, Χιώτης, δανεῖζεται ἀπὸ τὸν πῖορ Ἀντώνιον Νικολάκη Γρυπά-
ρην διακόσια γρόσια ἐπὶ τόκῳ 10 % ἐτησίως, παραδίδων εἰς τὸν δανειστὴν πρὸς ἀσφά-
λειάν του τὴν παροῦσαν ὁμολογίαν ὑπογεγραμμένην παρ' ἀξιοπίστων μαρτύρων.

Ὁ ὀφειλέτης Νικολῆς Σφήκας εἶναι ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν τοῦ 54, διότι καὶ εἰς ἐκεῖνο
χαρακτηρίζεται ὡς Χῖος ἢ Χιώτης. Εἰς ἐκεῖνο ὅμως δανεῖζεται χρήματα ἀπὸ τὸν Νικο-
λάκην Γρυπάρην, ἐνῶ εἰς τὸ παρὸν δανεῖζεται ἀπὸ τὸν Ἀντώνιον Νικολάκη Γρυπάρην.
Ἄρα ὁ τελευταῖος οὗτος εἶναι υἱὸς τοῦ πρώτου. Τοῦτο μᾶς ἐπιβάλλει νὰ τοποθετήσω-
μεν χρονολογικῶς τὸ παρὸν ἔγγραφον μετὰ τὸ 54, ἥτοι μετὰ τὸ ἔτος 1780, εἰς ποῖον
ὅμως ἔτος ἀκριβῶς δὲν δύναμαι νὰ ὀρίσω. Πάντως μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1780 καὶ 1812,
ὅτε ἀμφότεροι, δηλ. πατὴρ καὶ υἱός, δὲν ζοῦν πλέον. Τὸ γεγονὸς ὅμως ὅτι εἰς τὸ παρὸν
δὲν φαίνεται δανεῖζων ὁ πατὴρ ἀλλ' ὁ υἱός, μὲ ἄγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ πατὴρ δὲν
ὑπῆρχε πλέον, ὅτε συνετάχθη τὸ παρὸν καὶ ἐπομένως ὅτι ὁ υἱὸς καὶ δανειστὴς τοῦ παρόν-
τος ἀπεβίωσε μετὰ τὸν πατέρα, διότι ζῶντος τοῦ πατρὸς δὲν νομίζω ὅτι ἠδύνατο νὰ ἔχη
τοιαύτην δικαιοπρακτικὴν πρωτοβουλίαν ὁ υἱός. Ὁφείλω ὅμως νὰ ὁμολογήσω ὅτι τὰ
ἐπιχειρήματα ὡς πρὸς τὸν χρόνον τοῦ θανάτου τοῦ πατρὸς δὲν εἶναι ἀμάχητα. Ἐχουν
ὑπὲρ αὐτῶν, ὡς νομίζω, τὴν μείζονα πιθανότητα. Πάντως ὁ Ἀντώνιος Γρυπάρης τοῦ
παρόντος ἀποκλείεται νὰ εἶναι ὁ ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα μὴ ζῶν πλέον ἐν ἔτει 1792, ὡς

